

hvad der i saa Henseende blev ansøgt imod den af det ærede Flertal foreslaaede Ordning. Jeg vil tilføje, at jeg virkelig ikke ser, hvad der skulde være bundet ved, at Undervisningen i Navigation blev henlagt fra den nuværende Officersskole til Navigationskolerne (Berg: Det er heller ikke foreslaaet!) So, der staar, at de unge Menneker skulle have Examen i Navigation, forinden de gaa ind i Skolen, og det ville de naturligt faae ved at henvende sig til de i og for sig overmaade fortræffelige Anstalter, der bestaa, nemlig Navigationskolerne. Dette er dog tydelig nok; jeg har i det Mindste ikke kunnet opfatte Sagen anderledes. Jeg erkjender som sagt, at vore Navigationskoler ere overmaade fortræffelige, men de ere dog beregnede paa en helt anden Undervisning end den, som det er ønskeligt, at give tilkommende Officerer. At Forholdet med Hensyn til Navigationskolerne er saaledes, er nødvendigt. Da man nemlig hos det store Antal af de Menneker, der søge Navigationskolerne, ikke kan forudsætte nogenjomhelt egentlig mathematisk Fordannelse, er den Undervisning, som der bydes, alt Andet end rationel. Den er fuldstændig mekanisk; der gives for de fleste Opgaver ligefrem, om jeg saa maa sige, Recepter for, hvorledes de skulle løses. Dette siger jeg ikke paa nogen Maade til Forkleinselse for de omtalte Skoler, thi det er fuldkommen nødvendigt, at det er saaledes. Naturligvis kan det saaledes Lærte bagefter suppleres ved en rationel Undervisning, men hvortil da den dobbelte Uleilighed? Hvorfor skal man da ikke lige saa godt strax give den rationelle Undervisning i de Tilfælde, hvor det kan ske? Naar der har været Tale om den Alder, hvori de unge Menneker kunne møde ved Skolen, tror jeg, at, naar man har sat 20 Aars Alderen, er dette overmaade lavt anslaaet. I fuld Erkjendelse af, at den udvidede Præliminærexamen ikke er tilstrækkelig, er der sat „mindst den udvidede Præliminærexamen“. Jeg mener nu, at det vil være nødvendigt at give denne Afgangsexamen omtrent samme Omfang som den nuværende Overgangsexamen ved Søofficersskolen. Den udvidede Præliminærexamen er nemlig ikke Andet, end hvad mange af de nuværende Elever have taget, førend de kom ind i den yngste Klasse. Det vilde saa rimeligvis være nødvendigt at oprette et Marineakademi, for i en nogenlunde rimelig Tid at give de unge Menneker den Uddannelse, der er fornøden; men da er det dog langt at foretrække at beholde det, man nu har, saaledes at de kunne faae deres Uddannelse gjennem Officersskolen. At de to Aar efter min Mening ere fuldkommen utilstrækkelige til at give de unge Menneker den nødvendige militære Tone og Aand, skal jeg ikke komme ind paa, thi det er Noget, der er bemærket fra forskjellige andre Sider. — Hvad nu endelig angaar disse Fortættelseskoler, da maa jeg erkjende, at jeg paa ingen Maade er nogen

Modstander, men tværtimod en Ven af saadanne Skoler, blot at de ikke blive i den Grad fastslaaede, som Tilfældet her er. Navnlige bør der efter min Mening ikke stilles den Fordring, at Officerer og Underofficerer hvert Aar, naar de ikke ere udkommanderede, skulle gaa fire Maaneder paa disse Skoler, indtil de ere 30 Aar gamle. Dette vilde for det Første være en ubelidelig Tvang, der vilde gjøre, at Mange overmaade nødig vilde lade sig drage til disse Stillinger i Stedet for, at Frivillighed til en vis Grad — jeg siger udtrykkelig: „til en vis Grad“ — her maa være overmaade ønskelig. At der den Gang, jeg forestod Bestyrelsen af Marinen, ikke er blevet oprettet nogen egentlig saadan Underofficerskole, er grundet i, at med det nuværende Antal Underofficerer har der saa at sige ikke været Noget til at gaa i disse Skoler. Derfor maa man dog ikke tro, at der ikke har været Skoler for Underofficerer. For det Første er der de aarlige Exerciskoler, hvor Underofficererne lære, men dertil har et ikke ringe Antal af Underofficerer og ligeledes Officerer gaaet paa den Torpedoskole, som er oprettet dels under Søværnet, dels under Flaaden. Jeg indrømmer som sagt, at det er ønskeligt at udvide disse Fortættelseskoler, men man maa blot ikke fastslaa en saadan Udvidelse paa den Maade, som det ærede Flertal har foreslaaet den. — Endelig foreslaar Flertallet at tilføje en Paragraf om, at denne Lov skal træde i Kraft samtidigt med Loven om Søværnets Ordning. Jeg kan vel se, at der kan være nogen Grund til en saadan Bestemmelse, skjøndt man i 1867 ikke fandt det fornødent at lade Loven om Søværnets Ordning vente paa Loven om Søværnets Ordning. Tilføielsen er maalk og saa foreslaaet, for ikke at lade en saa god Lov som denne udkomme, førend man har faaet en tilsvarende Lov for Søværnet. Dertil skal jeg bemærke, at hvis nærværende Lov skulde udkomme med de af Flertallet foreslaaede Endringer, navnlig dem, der vedrøre Skolerne, vilde denne Paragraf være den, jeg vilde synes bedst om, thi den vilde dog maalk gjøre, at det varede noget længere, inden denne Lov traadte i Kraft.

Tugen: Jeg begjærede Ordet igaar, da den ærede Ordfører omtalte Søofficersskolen, idet det forekom mig, at han var kommen ind paa et forkert Spor, og jeg vilde da gjøre Mit til, at han kunde komme i det rette Spor igjen eller lægge Noret til den anden Side. Jeg vilde kun have opholdt mig ved dette ene Punkt; men da vi nu idag have begyndt paa et nyt Møde, finder jeg mig foranlediget til at gjøre nogle Bemærkninger, navnlig om det Indtryk, Betænkningen har gjort paa mig iaar, da jeg staa udenfor Udvalget. Derfor en Henstilling, som jeg gjorde til det ærede Udvalg ved Sagens første Behandling, har bevirket, at vi allerede nu have faaet